

การวิเคราะห์รายงานการเงินของบริษัทประกันภัยในประเทศไทย
(ANALYSIS OF FINANCIAL REPORT OF INSURANCE COMPANIES IN THAILAND)

โดย

นางสาว พัชรา อัมราลิขิต บช.บ.

001970

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาตรี สาขาบัญชี
แผนกวิชาบัญชี
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2512

I 1664500b

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัย
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

ศาสตราจารย์ ดร. นงนุช

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณะกรรมการตรวจวิทยานิพนธ์ .. 15/11/25 .. 15/11/25 .. ประธานกรรมการ

..... กรรมการ

..... กรรมการ

อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย อาจารย์ สุมาลี ชาติสุวรรณ

วันที่ .. 28 .. เดือน .. เมษายน .. พ.ศ. 2512 ..

บทคัดย่อ

การประกันภัยในประเทศไทยได้วิวัฒนาการมาจนเป็นที่รู้จักกันดีของประชาชนโดยทั่วไป การประกันภัยเป็นการประกันสังคมและเป็นกิจการค้าที่กระทบถึงความปลอดภัยของประชาชน รัฐจึงต้องออกกฎหมายควบคุมกิจการประกันภัย เพื่อให้บริษัทประกันภัยมีฐานะการเงินมั่นคง ดังนั้นผู้เขียนจึงมีความประสงค์จะวิเคราะห์รายงานการเงินของบริษัทประกันภัยในประเทศไทย เพื่อศึกษาถึงหลักการควบคุมกิจการประกันภัยในประเทศไทย และพิจารณาถึงฐานะการเงินของบริษัทประกันภัยในประเทศไทยโดยทั่วไปเป็นอย่างไร ให้ความมั่นคงแก่ประชาชนผู้เอาประกันเพียงพอหรือไม่ การศึกษาค้นคว้าเพื่อเขียนวิทยานิพนธ์นี้ได้ศึกษาจากรายงานกิจการประกันภัยของบริษัทประกันภัยในประเทศไทยของกองประกันภัย กรมทะเบียนการค้า กระทรวงเศรษฐการ และหนังสืออื่น ๆ ผลจากการค้นคว้า สรุปได้ว่า การควบคุมกิจการประกันภัยของรัฐมีผลดีเป็นส่วนใหญ่ ฐานะการเงินของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทยโดยเฉลี่ยแล้วมีรายได้สูงกว่ารายจ่าย ทำให้ทุนสำรองประกันชีวิตมีจำนวนเพิ่มขึ้น การพิจารณาว่าบริษัทประกันชีวิตมีเงินสำรองพอที่จะจ่ายคืนให้ผู้เอาประกันตามพันธะที่กำหนดไว้ในกรมธรรม์หรือไม่ จะต้องมีนักคณิตศาสตร์ประกันชีวิต (Actuary) เป็นผู้คำนวณ ส่วนฐานะการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย โดยเฉลี่ยแล้วมีเงินสำรองสำหรับภัยที่เสี่ยงยังไม่หมดอายุประมาณ 40% ของเบี้ยประกันสุทธิ ตามหลักการประกันภัยสากลซึ่งทำให้บริษัทประกันวินาศภัยสามารถจ่ายค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้เอาประกัน เมื่อมีความเสียหายเกิดขึ้นได้ การพิจารณาถึงความมั่นคงของบริษัทประกันภัย นอกจากจะพิจารณาถึงเงินสำรองประกันภัยแล้ว ต้องพิจารณาถึงหลักทรัพย์ของบริษัทซึ่งจะต้องมีตัวตนและเปลี่ยนเป็นเงินสดได้โดยไม่ขาดทุนและเนื่องจากพระราชบัญญัติประกันชีวิต พ.ศ. 2510 และพระราชบัญญัติประกันวินาศภัย พ.ศ. 2510 ได้ให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของกองประกันมีสิทธิเข้าไปตรวจสอบกิจการและฐานะการเงินของบริษัทประกันภัย เพื่อความมั่นคงของบริษัทประกันภัยและความปลอดภัยของผู้เอาประกัน รัฐควรจัดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถ และมีจำนวนเพียงพอกับงาน เข้าไปตรวจสอบบริษัทประกันภัยให้ได้ประโยชน์จากการตรวจสอบมากที่สุด

Abstract

The insurance industry in Thailand has up to now undergone extensive development to an extent that nowadays it has become better known to the general public. The insurance industry is closely related to the economic and social security of the country, thus the Thai government has recently deemed it prudent to control, by legislation, insurance activities as well as financial standing of insurance companies operating in this country. The author intends to analyse the financial status of insurance companies in Thailand in order to study the methods of control as exercised by the Ministry of Economic Affairs and to consider whether, in general, the financial status of insurance companies offers adequate security to the insured. Statistics presented herein are derived from returns submitted, as required by law, to the Insurance Division, Ministry of Economic Affairs, supported by other authoritative sources and publications.

As a result of the research, it may be concluded that the government control of the insurance business in general is satisfactory. The earnings of life assurance companies, taken as a whole, exceed the expenditures, with the consequence that the life fund is increasing. However, the determination as to whether the life fund is adequate to cover the amount of indemnities under

existing policies is the work for actuaries. As for general insurance companies, the reserve for unexpired risks is on the average 40% of net premium received, which percentage is consistent with international practice. However in order to consider the stability of insurance companies, it is not only necessary to take into account the reserve of the companies but also the liquidity of their assets. The Life Insurance Act B.E. 2510 and the Insurance Against Loss Act B.E. 2510, therefore, empowers the Insurance Division of the Ministry of Economic Affairs the right to inspect the methods of operations as well as to investigate the financial standing of insurance companies. In order to accomplish the important task assigned to them, the Ministry of Economic Affairs should employ, in sufficient number, capable and experienced inspectors.

คำนำ

การเรียบเรียงวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนได้รับความกรุณาจาก ศาสตราจารย์
 เต็มศักดิ์ กฤษณามระ ในการกำหนดหัวข้อวิทยานิพนธ์ และได้รับความร่วมมือเป็นอย่าง
 ดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา อาจารย์ เกษม ณรงค์เดช
 โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาจารย์ สมาลี ชาศิสูวรรณ อาจารย์ผู้ควบคุมงานวิจัย ที่กรุณาให้คำ
 แนะนำและตรวจแก้วิทยานิพนธ์นี้ ให้สำเร็จเป็นวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ นอกจากนี้ คุณ
 บุญเสริม คุณพวงเพชร สมุห์บัญชีใหญ่บริษัทอากาศยานประกันภัยจำกัด และคุณประสิทธิ์
 รอคლობทุกข ผู้ตรวจสอบกิจการประกันภัยโท กองประกันภัย ได้กรุณาให้คำแนะนำและ
 ให้อ่านหนังสือเพื่อใช้ในการค้นคว้า ผู้เขียนขอถือโอกาสขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวนาม
 ข้างต้นไว้ ณ ที่นี้ด้วย.

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ ภาษาไทย.....	ค
บทคัดย่อ ภาษาอังกฤษ.....	ง
คำนำ.....	ฉ
รายการตารางประกอบ	ช
บทที่	
1. บทนำ.....	1
<u>ขอความเมืองคน</u>	3
กำเนิดการประกันภัย.....	3
ลักษณะของ <u>ผู้ประกอบการประกันภัย</u>	16
หลักการประกันภัย.....	18
2. การควบคุมกิจการประกันภัยในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติประกันภัย ...	25
ควบคุมวิธีการจัดตั้งบริษัทและการให้บริการของบริษัทประกันภัย	26
ควบคุมวิธีการรับประกันภัยและการเก็บ เบี้ยประกัน.....	32
ควบคุมวิธีการบันทึกหลักฐานเกี่ยวกับการคำนวณงานของบริษัท.....	39
ควบคุมวิธีการลงทุนของบริษัทประกันภัย.....	41
ควบคุมการดำเนินงานและวิเคราะห์ฐานะการเงินของบริษัท.....	47
3. แบบบัญชีและรายงานการเงินที่กำหนดในกฎหมายควบคุมการประกันภัย...	55
สมุดทะเบียนและสมุดบัญชีเกี่ยวกับธุรกิจของบริษัท.....	55
รายงานประจำปีแสดงฐานะการเงินและกิจการของบริษัท.....	56

	หน้า
4. การวิเคราะห์ตัวเลขต่าง ๆ จากรายงานการเงินของบริษัทประกันชีวิตในประเทศไทย.....	95
การวิเคราะห์เรื่องจำนวนกรมธรรม์ประกันชีวิต.....	96
การวิเคราะห์เรื่องเบี้ยประกันชีวิต.....	98
การวิเคราะห์เรื่องค่าใช้จ่าย.....	104
การวิเคราะห์เรื่องเงินสำรองประกันชีวิต.....	107
5. การวิเคราะห์ตัวเลขต่าง ๆ จากรายงานการเงินของบริษัทประกันวินาศภัยในประเทศไทย.....	114
กิจการประกันอัคคีภัย.....	115
กิจการประกันภัยทางทะเลและขนส่งสินค้า.....	122
กิจการประกันภัยเบ็ดเตล็ด.....	129
การเจริญเติบโตของธุรกิจประกันวินาศภัยประเภทต่าง ๆ ในประเทศไทย..	134
6. การลงทุนของบริษัทประกันภัย.....	137
ที่มาของเงินทุน.....	137
หลักทั่วไปเกี่ยวกับการลงทุน.....	141
ประเภทแห่งการลงทุนของบริษัทประกันภัยในประเทศไทย.....	143
การลงทุนของบริษัทประกันภัยในสหรัฐอเมริกา.....	146
สรุปหลักการการลงทุนของกิจการประกันภัย.....	151
7. สรุปการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	152
สาเหตุที่ประชาชนในประเทศไทยยังไม่นิยมการประกันชีวิต.....	154
ข้อดีและข้อเสียของการควบคุมกิจการประกันภัยในประเทศไทย.....	155
ข้อเสนอแนะ.....	157
การพิจารณาฐานะการเงินของบริษัทประกันภัยในประเทศไทยโดยสรุป.....	158
บรรณานุกรม.....	165

รายการสารบัญประกอบ

ตารางที่	หน้า
1. สถิติการประกันชีวิตที่ขายได้ในระหว่างปี.....	96
2. สถิติการประกันชีวิตที่บังปียลบังคับอยู่เมื่อสิ้นปี.....	97
3. สถิติเบี้ยประกันชีวิตที่ได้รับหักประกันต่อแล้ว.....	99
4. สถิติเบี้ยประกันชีวิตที่เพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปี 2505.....	100
5. จำนวนเงินทดแทนและค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของกิจการประกันชีวิต.....	105
6. สรุปอัตราส่วนร้อยละของค่าสินไหมทดแทนและค่าใช้จ่ายดำเนินงานของ บริษัทประกันชีวิต.....	106
7. สถิติรายไถ่รายจ่ายในระหว่างปีของบริษัทประกันชีวิต.....	110
8. การวิเคราะห์รายการต่างๆจากบัญชีกิจการประกันอัคคีภัย.....	116
9. การวิเคราะห์รายการต่างๆจากบัญชีกิจการประกันภัยทางทะเลและขนส่งสินค้า....	123
10. การวิเคราะห์รายการต่างๆจากบัญชีกิจการประกันภัยเบ็ดเตล็ด.....	128
11. สถิติเบี้ยประกันสุทธิที่เพิ่มขึ้น (ลดลง) จากปีก่อน.....	133
12. ประเภทแห่งการลงทุนของบริษัทประกันภัยในประเทศไทย.....	144
13. อัตราส่วนประเภทของสินทรัพย์ของบริษัทประกันชีวิตในสหรัฐอเมริกา.....	147